

Målgruppe: 7. – 9. klasse

VESTSJÆLLAND/VESTINDIEN

Fagområder: Historie og samfundsfag (kan anvendes tværfagligt eller forbindelse med valgfag).

Kort beskrivelse: *Vestsjælland/Vestindien* er et dialogbaseret undervisningsforløb på Holbæk Museum. Eleverne undersøger i fællesskab den caribisk-danske kolonihistorie gennem levende dialog og diskussionsorienterede elevaktiviteter. De beskæftiger sig med det koloniale samfunds magtstrukturer, med slaveriet og kampen for frihed. Forløbet afsluttes med en diskussion af de sociale og politiske konsekvenser som 250 års kolonialisme har haft.

Tøjvask ved en bæk ca. 1890, Nationalmuseet

PRAKTISKE OPLYSNINGER

- Transport til og fra Holbæk Museum kan foregå via Kulturbussen.
- Forløbet varer 1,5 time.
- Madpakker kan spises på museet.

Følgende områder inddrages i løbet af undervisningsforløbet:

- **Købmandsgården** - I Købmandsgården findes en Krambod fra 1800-tallet, som giver et unikt indblik i de handlendes virkelighed i kolonitidens købstad. Her møder eleverne de mange forskellige kolonialvarer, og oplever den visuelle eksotisering af Caribien, Afrika, Indien og Kina.
- **Udstillingen ”Vestsjælland/Vestindien”**– Holbæk Museums udstilling handler om de vestindiske spor i den vestsjællandske historie. Her oplever eleverne autentiske genstande fra Dansk Vestindien og gennem dialog og aktiviteter der tager udgangspunkt i genstandene behandles temaer som racisme, magtforhold, modstand og kolonialisme.

FORMÅL

Vestsjælland/Vestindien har til formål at styrke elevernes viden om den caribisk-danske kolonihistorie, og på baggrund heraf gøre dem i stand til at sammenligne og forholde sig kritisk til kilder og historiske fremstillinger af den danske kolonihistorie. Der lægges vægt på at skabe forståelse for historiens foranderlighed, og på at give eleverne mulighed for at udforske, hvordan historiens fortællinger ændrer sig alt efter, hvem der fortæller dem. Gennem italesættelsen af det foranderlige forsøger vi at styrke elevernes forståelse af dem selv som historieskabte og historieskabende i deres egen hverdag.

PÆDAGOISKE GREB

Vestsjælland/Vestindien er et historiefagligt undervisningstilbud til udskolingen. Eleverne arbejder dialogbaseret i museets udstillinger, hvor de får en introduktion til den caribisk-danske kolonihistorie og forståelse for koloniernes tilknytning til livet i en købstad i 1800-tallet. Den dialogbaserede undervisning skaber et undervisningsrum som tager udgangspunkt i elevernes observationer og refleksioner, og støtter dem i at argumentere for deres holdninger. Der arbejdes også med elev-i-rolle-aktiviteter med henblik på at skabe kropslige og sanselige oplevelser af stoffet.

FÆLLES MÅL

Historie

- Eleven kan redegøre for, hvilke konsekvenser kolonitiden har haft i US Virgin Islands og i Danmark.
- Eleven har viden om sammenhæng mellem fortidsfortolkninger og nutidsforståelser.
- Forløbet understøtter elevernes forståelse af historiebrug i både historisk og nutidig kontekst.
- Forløbet understøtter elevernes evne til at formulere og argumentere for deres egne holdninger.

Samfundsfag

- Eleven kan tage stilling til og handle i forhold sociale og kulturelle sammenhænge og problemstillinger (inden for Socialisering og Kultur).

BESKRIVELSE AF UNDERVISNINGSFORLØBET

Her præsenteres eleverne først for Købmandsgården og den gamle krambod gennem et kort rollespil, og herefter taler vi om, hvor mange af varerne der er kommet ind med skibe ude fra verden og fra kolonierne, og om hvorfor de blev beskrevet som 'luksusvarer'. Med udgangspunkt i elevernes umiddelbare sanseindtryk beskriver vi gennem dialog de visuelle udtryk, som man har brugt for at indikere at varerne kom fra kolonierne. Vi undersøger, hvordan de mennesker, der optræder i tegningerne på kolonialvarerne, er fremstillet, og diskuterer menneskesynet i kolonierne. Ved at perspektivere til nutidige *brands* og kolonialvarer indleder vi en samtale om kolonihistoriens spor og aftryk i vores samtid.

I udstillingen "Vestsjælland/Vestindien" lærer eleverne forskellige skæbner fra Dansk Vestindien at kende. Her undersøger vi slaveriet og de slavegjortes kamp for frihed samt de sociale og politiske konsekvenser, som emancipationen fik i det caribiske samfund og i Danmark. Samtidskunst fra US Virgin Islands i udstillingen bidrager til diskussionen om historiebrug og historiefremstilling i det postkoloniale samfund. Afslutningsvis formulerer og argumenterer eleverne for deres egne holdninger til forløbets temaer, og emnet diskuteres med et nutidigt perspektiv.

1800-tals krambod i købmandsgården på Holbæk Museum.

VIDERE ARBEJDE MED EMNET

De følgende afsnit indeholder en række forslag til, hvordan I på egen hånd kan arbejde med emnet på skolen.

1. Mindesmærker, monumenter og mennesker.

I undervisningsforløbet introduceres eleverne i udstillingen "Vestsjælland/Vestindien" til en buste af emancipationshelten General Buddhoe. På baggrund heraf kan man sammen med eleverne undersøge mindesmærker, monumenter og statuer som rundt omkring i verden på forskelligvis markerer den transatlantiske slavehandel. I en dansk kontekst er det muligt at undersøge kunstprojektet "I Am Queen Mary", som er en statue skabt af den caribisk-danske kunstner Jeanette Ehlers og den caribiske kunstner La Vaughn Belle som står på Langelinie i København. Ligeledes kan man beskæftige sig med statuen "Freedom", det officielle danske mindesmærke, som ligesom busten af General Buddhoe, blev skænket til Danmark i 2016 af US Virgin Islands som en del af en folkegave. "Freedom" blev rejst i København i efteråret 2019.

Begge statuer har været genstand for debat om, hvorvidt man i Danmark bør etablere et officielt mindesmærke til markering af den danske kolonitid. På baggrund af denne diskussion kan eleverne i grupper selv udarbejde deres bud på et mindesmærke. Der kan lægges vægt på, at eleverne forstår at inddrage visuelle elementer fra undervisningsforløbet på Holbæk Museum som har vækket deres interesse og opmærksomhed, og at de formår at begrunde deres valg og fravalg.

Ønsker man at arbejde med denne visuelle bearbejdning af undervisningsforløbet kan man informere museumsformidleren inden undervisningen går i gang, og vedkommende vil lade udarbejdelsen af kulturproduktet vil ligge som en rød tråd igennem undervisningsforløbet så eleverne har tankerne med fra begyndelsen.

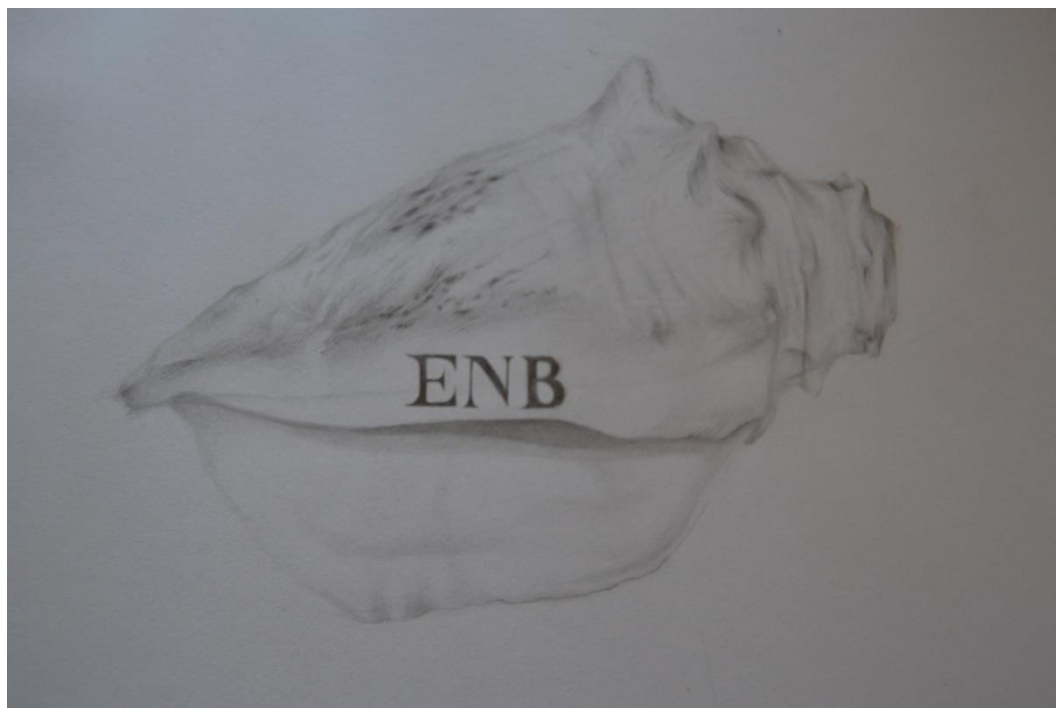
Find inspiration i undervisningsmaterialet *Vores Historier. Et undervisningsmateriale om dansk kolonialisme i Vestindien*. s. 34-44.

Tilgængeligt via hjemmesiden:

<https://www.vestmuseum.dk/undervisning/materialer>

Eksempel på elevproduktion

Elevens egen forklaring: *"I rigsarkivet findes der mange ting markeret med ENB, det står for enestående national betydning, for eksempel grundloven. Jeg valgte konkyljen, fordi den er et symbol på oprør og så også fordi den er meget caribisk. Jeg synes, at det er vigtigt, at vi husker slavernes liv på plantagerne og alt det de gik igennem"*

2. Statuen som kilde, undersøg dit lokalområde.

Hvor mange statuer, monumenter og mindesmærker lægger du mærke til i din by?

- 1) Undersøg din egen by. Hvilke statuer er opstillet her? Hvorfor? Hvem har bestemt, at de skal stå der, og hvad skal de minde os om?
- 2) Vælg én statue og analysér den. Hvordan har kunstneren valgt at fremstille historien gennem statuen? Hvorfor står den, hvor den står?
- 3) Vurdér statuen. Fungerer den "som den skal"? Er den flot? Lægger folk mærke til den når de går forbi den? Havde du selv lagt mærke til den før?

LITTERATUR

Christensen, Jens og Halberg, Rikke Lie: *1917: da Danmark solgte Dansk Vestindien*. I serien "Punkt på Linjen" 2017.

Halberg, Rikke Lie og Rex Coley, Bertha: *Dansk Vestindien – fra dansk koloni til amerikansk territorium*. Frydenlund 2016.

Henningsen, Anne Folke: "*Koloniernes spor*" sidste kapitel i "*Danmark. En kolonimagt*" Gads forlag 2017.

Div. Forfattere: "*Vestindien. St. Croix, St. Thomas og St. Jan*" Gads forlag 2017.

Thisted, Kirsten: "*Hvor Dannebrog engang har vajet i mer end 200 Aar*" *Banal nationalisme, narrative skabeloner og postkolonial melankoli i skildringen af de danske tropekolonier*. Nationalmuseet 2008. Kan downloades som pdf på følgende link:

https://natmus.dk/fileadmin/user_upload/natmus/forskning/dokumenter/Tranquebar/Skriftserie/Tranquebar_Initiativets_Skriftserie_nr_02_2008.pdf

Om kunstprojektet "I Am Queen Mary" og folkegaven fra US Virgin Islands:

<https://www.iamqueenmary.com/>

<https://www.b.dk/kultur/syv-meter-hoej-statue-skal-minde-os-om-vores-fortid-som-slaveejere>

https://politiken.dk/kultur/kultur_top/art5649049/Her-er-folkegaven-fra-befolkningen-der-aldrig-blev-spurgt-da-vi-solgte-dem-til-USA

<https://politiken.dk/kultur/historie/art5649100/Eksperter-Her-bør-Danmarks-første-mindesmærke-for-tiden-som-slavenation-stå>